

Palmzondag

Naam

Onafscheidelijk met het paasfeest verbonden is de er aan voorafgaande *zondag van de palmen* (*dominica palmarum*), door protestanten *palmzondag* genoemd, door Fransen *Pâques fleuries*, door Vlamingen *Blommen pasen* en door Nederlandse katholieken *Palmpasen*. Op deze dag wordt 'de intocht van Jezus in Jeruzalem' herdacht.

Intocht

Een week voor het Joodse paasfeest deed Jezus iets heel ongebruikelijks: hij reed op een ezel, een geleende nog wel, Jeruzalem binnen (Marcus 11:1-10, Mattheüs 21:1-9, Lucas 19:28-38; Johannes 12:12-18). Alleen een koning mocht zittend op een rijder de stad binnengaan. De mensen dachten volgens Mattheüs (21:5) en Johannes (12:15) direct aan de droom van Zacharja (8:3-8; 9:9-10) over de koning van vrede en gerechtigheid. Ze juichten Jezus toe en gebruikten daarbij woorden uit Psalm 118: 'Gezegend hij die komt in de naam van de Heer', woorden die duiden op de komst van de Messias. Ze legden een looper, bestaande uit hun kleren en uit palmtakken, voor hem uit. Jezus wees de hulde niet af. Hij zou - zo hoopten zij die hem toejuichten - de Romeinse bezetter uit het land verdrijven en vrede brengen. Iets van hun eigen dromen en idealen zagen ze in hem terug. Iets van dat waar ze op hoopten: bevrijding, verandering. En daar juichten ze voor. Maar lang niet allemaal begrepen ze wie Jezus echt was en welke waarden en idealen Hij vertegenwoordigde. Dat bleek al snel. Toen Jezus anders bleek te zijn dan zij hadden gedacht en toen Hij hun dromen niet waarmaakte op het moment en op de wijze dat zij meenden dat het moest, lieten ze hem vallen. Jezus werd gevangen genomen en veroordeeld tot de gruwelijke dood aan een kruis. Niemand kwam voor hem op.

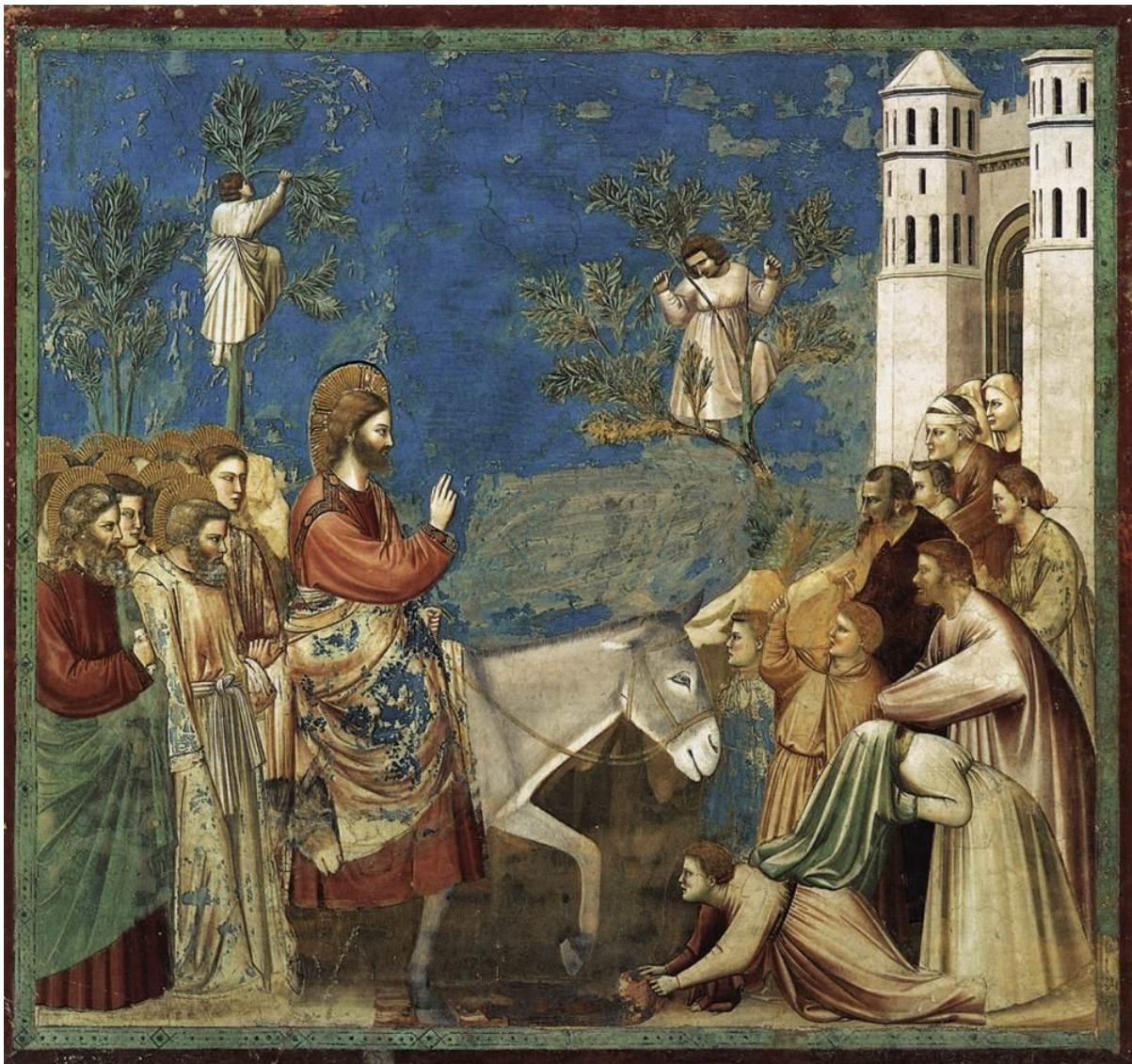
Openbare belijdenis

In diverse protestantse gemeenten is het de gewoonte dat op palmzondag aanstaande leden in het openbaar belijdenis van het geloof afleggen. Dit gebeurt doorgaans door het positief beantwoorden

Links op de icon een gestileerd rotslandschap dat verwijst naar de Olijfberg, met daarop een boom, waarin een jongen geklommen is om palmtakken af te snijden. Andere, in groen geklede jongens spreiden hun jassen uit over de grond. Voor de poorten van de stad Jeruzalem staat een groep Joden, die door Jezus gezegend wordt, terwijl Hij in amazonezit gezeten op veulen - in hun richting naar Jeruzalem rijdt. Gelijktijdig keert hij zich van hen af en richt zich tot zijn volgelingen.

van enkele geloofsvragen. De exacte formulering van deze vragen kan per kerk verschillen. Na de openbare belijdenis is iemand belijdend lid van de kerk en is de toegang open tot het heilig avondmaal (al staat in steeds meer kerken het avondmaal ook open voor mensen die geen belijdenis hebben gedaan).

Giotto di Bondone (1267-1336), *Christus gaat Jeruzalem in*, 1304-1306, fresco in de Capella degli Scrovegni, Padua, Italië.

Zegenen van palmtakken

In de Rooms Katholieke Kerk wordt Palmzondag vanouds gevierd met de zegening van palmtakken, in onze streken vanwege het klimaat bijna altijd vervangen door buxustakjes. Na de zegening volgt een processie met traditionele gezangen die herinneren aan het volk dat 'Hosanna' riep en Jezus met gejuich in Jeruzalem binnenhaalde. Na de mis worden de gezegende palmtakken thuis achter het kruisbeeld gestoken.

Het is gebruikelijk op Palmzondag voor het eerst het hele lijdensverhaal van Jezus te lezen; de tweede keer is op Goede Vrijdag. In de Tridentijnse ritus¹ wordt dat ook al op de zondag voor

¹ De Tridentijnse ritus (ook wel klassieke Romeinse Ritus) is de liturgie van de rooms-katholieke mis zoals die door de paus Pius V (1504-1572) gestandaardiseerd en veralgemeend werd in 1570 voor het verreweg grootste deel van de Latijnse (= Rooms Katholieke) Kerk. De benaming Tridentijns slaat op het feit dat deze liturgie wordt geassocieerd met de bepalingen van het Concilie van Trente (1545-1563). Andere benamingen die in

Palmpasen, de passiezondag, gedaan. Palmzondag loopt vooruit op Goede Vrijdag, de dag waarop Jezus verstoten werd. Dezelfde mensen die ‘Hosanna’ geroepen hadden, riepen nu ‘kruisig Hem.’

De muziek voor Palmzondag heeft, zoals de hele dag, een wat verdrietige ondertoon. Enkele van deze beroemde Gregoriaanse antifonen zijn door verschillende componisten bewerkt tot polyfone muziekstukken, zoals *Gloria laus et honor tibi sit* en *Pueri Hebraeorum*.

Liturgische kleur

De liturgische kleur van Palmzondag is paars of rood. Paars is in principe de kleur voor de dagen waarop het lijden van Jezus centraal staat. Dat kan ook gelden voor de Palmzondag. Willen we evenwel het koninklijke van Jezus benadrukken en spreken van Palmpasen, dan is rood (een koningskleur) de geëigende kleur.

© Leen den Besten, Zevenaar, 7 mei 2007, aangevuld op 31 maart 2009.

Octavio Ocampo (°1943, Mexico).

gebruik zijn voor deze ritus zijn buitengewone vorm van de Romeinse ritus, traditionele Latijnse mis, oude Romeinse ritus, Traditionele ritus, overgeleverde Romeinse Ritus, Mis van paus Pius V.